

Udkast til referat fra 6. møde i det rådgivende udvalg for Den Danske Naturfond

Afholdt:	Den 31. oktober, 2017 kl. 13.00 – 16.00
Sted:	Den Danske Naturfond, Energiens Hus, Vodroffsvej 59, 1900 Fr.berg C.
Til stede:	Egon Østergaard - Dansk Ornitologisk Forening; Gustav Garth-Grüner - Bæredygtigt Landbrug; Troels Garde - Kommunernes Landsforening; Per Kølster - Økologisk Landsforening; Lars Mortensen - Friluftsrådet; Lone Andersen - Landbrug og Fødevarer; Ella Maria Bisschop-Larsen - Danmarks Naturfredningsforening; Claus Lind Christensen - Danmarks Jægerforbund; Jan Søndergaard - Dansk Skovforening; Flemming Skov - Aarhus Universitet;
Afbud:	Charlotte Moshøj - Det Grønne Kontaktudvalg; Jørgen Primdahl - Københavns Universitet; Verner W. Hansen - Danmarks Sportsfiskerforbund.
Endvidere deltog	Bestyrelsesformand Lauritz Holm-Nielsen (LHN), direktør Flemming Nielsen (FLN); Mads Jakobsen (ref.).

REFERAT:

1. Orientering siden sidst

På det forrige møde blev det oplyst, at udvalget på dette møde skulle diskutere monitorering på fondens arealer samt et eksempel på en friluftspan med udgangspunkt i projektet ved Bøtø. Oplæg vedr. monitorering er sat på dagsordenen, men arbejdet med en friluftspan for Bøtøskoven er endnu ikke nået så langt, at der basis for en indholdsmæssig diskussion.

Bestyrelsen har siden sidst haft en drøftelse af fondens strategi. Der var i bestyrelsen enighed om, at der ikke er behov for justeringer. Det er således bestyrelsens opfattelse, at fonden lever godt op til de målsætninger, man har haft for de første år. Bestyrelsen noterer sig samtidig, at udviklingen af naturprojekter tager tid.

Der er nu udarbejdet arbejdsplaner for fondens to fundraisere. Et vigtigt element bliver at arbejde med private donorer. Som eksempel orienterede fonden om udviklingen og salg af skovbeviser. Der er pt. solgt ca. 100 stk. Herudover er der arbejdet med et donationssystem og udviklingen af en database. De sociale medier er indtil videre et centralt omdrejningspunkt i arbejdet med fundraising. Fonden nævnte, at man har fået flere henvendelser om arv og gave og at fonden er indskrevet i de første testamenter. Fonden forventer at blive del af en kampagne, som skal fokusere på muligheden for at testamentere til velgørende foreninger. I forhold til fundraising blev det også nævnt, at fonden arbejder på at etablere samarbejdsprojekter med en række andre fonde.

I forhold til den økonomiske status, nævnte fonden, at man forventer, at fondens indtægter samlet set vil balancere med udgifterne i 2017. I 2018 forventer man at skulle bruge mellem 100 og 120 mio. kr. til igangsætning af en række større projekter. Sidste indbetaling fra stifterne vil tilgå fondens i 2018. Der var spørgsmål til, hvordan man vil håndtere situationen, når der ikke længere kommer løbende bidrag fra stifterne. Fonden svarede, at man vil fortsætte med, at implementere projekter som hidtil og man ikke forudser en kapitalmangel foreløbigt. Det er målet at lave gode projekter og gode samarbejder med kommuner, interesseorganisationer og donorer og på den måde skabe basis for nye indtægter til fonden.

Bestyrelsen har i forbindelse med sit møde i august været på ekskursion i Suserup Skov og ved Suså. Blandt andet har man set på urørt skov, fordi fonden har defineret skov som et indsatsområde for de kommende 3 år. Der blev spurgt til indholdet i denne satsning. Fonden svarede, at man har opstillet et mål om gennemføre skovprojekter på et samlet areal på ca. 500 ha over de næste 3 år. Skov er således en af de centrale naturtyper i Danmark, og fonden ser derfor gerne skov godt repræsenteret blandt sine arealer og projekter.

Bestyrelsen afholder sit næste møde d. 13. november.

2. Status for fondens arbejde med projekter.

Fonden redegjorde for status for arbejdet med de 5 projekter, som man indtil nu har offentliggjort. Det blev nævnt, at man arbejder med udviklingen af yderligere 8 projekter.

I tilknytning til gennemgangen blev der fra udvalget peget på behovet for at have et godt kendskab til naturværdier og forekomsten af sjældne arter på de enkelte arealer som grundlag for naturplaner og friluftspaner.

Der var med udgangspunkt i planerne om græsning i flere projekter også en diskussion af publikums adgang i hegninger. Der var særligt fokus på problemet med hunde i hegninger.

3. Monitering.

Der var til forberedelse af diskussionen udsendt et oplæg fra DCE om et koncept for overvågning af naturfondens arealer. Flemming Skov gennemgik oplægget og understregede vigtigheden af at få indsamlet viden i forbindelse med fondens projekter. Han gjorde opmærksom på, at der endnu ikke var tale om et færdigt program for en monitering men et forslag til overordnet ramme. Konceptet består af de 3 hovedelementer; kortlægning, målsætning og overvågning. Der vil i de kommende måneder blive arbejdet videre med en udbygning og konkretisering af konceptet.

Der var bred opbakningen til tankerne i oplægget. Der var spørgsmål til, om data fra fondens arealer forventes at indgå i en kommende artsportal. Dette kunne bekræftes. Der blev peget på vigtigheden af at have indtænkt den efterfølgende drift af overvågningsprogrammet i forhold til hvem, der skal have ansvaret for at indsamle og bearbejde data. Muligheden for frivillige og andre aktører blev i den forbindelse nævnt. Endelig var der et konkret forslag om, at fonden søger at indtænke opfyldelsen af 2020-målene i sin indsamling af viden og formidling af resultaterne af fondens projekter.

Fonden tilkendegav, at man vil have fokus på indsamling af viden og overvågning. Udfordringen er at finde en økonomisk overkommelig model. Det vil således være vigtigt for fonden at vælge et niveau for overvågningen, som der i praksis vil kunne følges op på. Det blev også understreget, at fonden først og fremmest vil have fokus på den vidensindsamling og overvågning, som er nødvendig i forhold til forvaltningen af fondens arealer og projekter, mens man ikke vil påtage sig mere forskningsbaserede aktiviteter.

Der var spørgsmål til, om tælling af publikum og kortlægning af deres færdsel på arealerne også vil være en del af overvågningen. Der var enighed om vigtigheden af også at kunne følge denne udvikling og også kunne overvåge evt. effekter på naturværdierne.

4. Call 2018

Der var udsendt et konkret forslag til indholdet i et kommende call. Fonden nævnte, at man finder, at det første call generelt forløb godt både i forhold til projekternes indhold og processen for udvælgelse. Et nyt call vil derfor som udgangspunkt følge konceptet for det første call. Der vil dog blive lagt vægt på i højere grad at signalere, at professionelle aktører, som kommuner og andre gerne må være med i ansøgningerne. Omvendt vil man gøre sig mere umage med at signalere, at man arealerhvervelser ikke forventes at være en del af projekterne.

Der var generel opbakning til denne tilgang og det forslåede indhold i call'et. Men der var også synspunkter på, at en række elementer i call'et og annonceringen kunne beskrives tydeligere. F.eks. at det bør fremgå klarere, hvordan man vil prioritere mellem de indkomne ansøgninger, og at der skal beskrives tydeligere, hvordan man vil forholde sig til projekternes indhold i forhold til formidling, monitorering, adgangsforhold og medfinansiering. Der var også synspunkter på, at listen over de elementer, som der ikke forventes at kunne gives støtte til, kunne formuleres klarere.

Der var forslag om, at forundersøgelser i et vist omfang kan indgå i projekterne. Flere fandt således, at netop forundersøgelser i mange tilfælde kan være et vigtigt omdrejningspunkt i forhold til at få sat nye projekter i gang og dermed sikre, at der kan mobiliseres private bidrag i form af frivilliges arbejdstimer eller ekstern finansiering.

Det blev også påpeget, at det ikke må være for vanskeligt eller dyrt for ansøgerne at indsende en ansøgning. Og at fokus skulle være på at støtte de projekter, som bar præg af et så stort engagement, at de nok ville blive gennemført under alle omstændigheder.

Der blev spurgt til behovet for at evaluere call-projekterne i forhold til naturværdi. Der var enighed om, at dette vil være en god ide, men også enighed om, at der formentlig skal gå nogle år, før man fuldt ud kan bedømme de naturmæssige effekter.

Synspunkterne fra udvalget blev noteret, og der vil nu blive arbejdet videre med indholdet i annonceringen. Muligheden for at finansiere forundersøgelser vil blive overvejet, men det er vigtigt for at fonden, at en stor del af midlerne går til konkrete, arealrelaterede indsatser. Og det var indtrykket fra første runde, at der var ansøgninger, som bar præg af at nogle konsulenter gerne ville sælge en ydelse.

Call'et forventes annonceret inden jul og fonden opfordrede medlemmer af udvalget til at hjælpe med at sprede budskabet. Der var her konkrete forslag om at sendeannoncen til f.eks. efterskoleforeningen og spejderforeningerne.

Der vil igen blive tale om to runder i forbindelse med vurderingen af de indkomne forslag. Næste møde i det rådgivende udvalg vil blive søgt placeret, så udvalget kan nå en drøftelse mellem de to runder.

5. Eventuelt.

Der var ingen emner.